

Beslut om institutionstjänstgöring för doktorander inom ramen för FHS doktorandprogram

Bakgrund

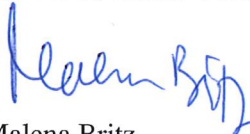
Inom FHS doktorandprogram finansieras doktorander med 80 % per år. 20 % ska täckas av institutionerna, företrädesvis med institutionstjänstgöring. Detta beslut anger inriktning för, och syfte med, institutionstjänstgöring för doktorander antagna inom doktorandprogrammet på FHS.

Inriktningen föreslogs av Forsknings- och utbildningsnämnden den 2 april 2019.

Beslut

Inriktning för institutionstjänstgöring för doktorander inom ramen för FHS doktorandprogram beslutas enligt förslag från FoUN (Ö 595/2019).

Beslut i ärendet har fattats av forskningschef Malena Britz efter föredragning av forskarutbildningshandläggare Birgitta Mattsson. I den slutliga beredningen av ärendet har C FUS Maria Gustafsson deltagit.

Malena Britz

Birgitta Mattsson

Forskningschef

Forskarutbildningshandläggare

Sändlista

Prorektor
Vicerektor
Högskoledirektör
FoUN
ISSL
MVI
MPL
HF (avsett för FUS samt Jurist)
Försvärshögskolans studentkår

Som orientering

SACO
OFR/S
OFR/O

Institutionstjänstgöring för doktorander inom ramen för FHS doktorandprogram

Efter beredning i forskningsutskottet och med *PM Institutionstjänstgöring för doktorander inom ramen för FHS doktorandprogram* som underlag föreslår FoUN 2019-04-02 forskningschefen att besluta följande:

- Institutionstjänstgöring är en rättighet för alla doktorander och en självklar del i forskarutbildningen (som frångås bara i särskilda fall)
- Institutionstjänstgöringen ska utformas så att den har relevans för doktorandens utbildning. Här ska doktorandens tidigare erfarenheter och kunskaper vägas in. Tjänstgöringen får inte ha ogynnsam inverkan på forskarutbildningen.
- Tjänstgöringen behöver inte begränsas till den egna institutionen utan kan sträcka sig över hela forskarutbildningsområdet.

PM Institutionstjänstgöring för doktorander inom ramen för FHS doktorandprogram

Inledning

Vid många lärosäten erbjuds doktorander 20 % institutionstjänstgöring inom ramen för sin doktorandanställning. Detta har också gällt för de doktorander som hittills bedrivit sin forskarutbildning inom ramen för FHS doktorandprogram, men då med antagning vid annat lärosäte, och varit en förutsättning för de ämnen som fått finansiering för doktorander inom doktorandprogrammet. När FHS nu har antagit de första egna doktoranderna inom forskningsområdet "Försvar, krishantering och säkerhet" har frågan om institutionstjänstgöring aktualiserats.

Det finns tre sätt att betrakta institutionstjänstgöring:

- En rättighet för alla doktorander och en självklar del i forskarutbildning (som frångås bara i särskilda fall)
- En verksamhet som institutioner erbjuder då så är möjligt
- Ingen institutionstjänstgöring erbjuds

Argument för och mot institutionstjänstgöring

Institutionstjänstgöring brukar anses vara en viktig kvalitetsaspekt som är både meriterande för framtida karriär och utvecklande för doktorandens egen kompetens. I praktiken ger det dessutom längre bruttotid för avhandlingsarbete vilket de flesta doktorander upplever som positivt. En ytterligare effekt är att doktoranden både kommer in i, och kan bidra till, miljön inom ämnet. Stärkta miljöer inom ämnen bidrar i sin tur till att driva på den akademiska kunskapsutvecklingen och stärka forskningsanknytningen i officersutbildningen.

Om förutsättning/etablerad praxis är att institutionstjänstgöring ska/bör erbjudas inom doktorandprogrammet kan anledningar till att institution/ämne ändå inte tillhandahåller det vara att:

- det inte finns lämpliga arbetsuppgifter, främst inom forskning eller undervisning
- doktoranden inte talar svenska men institutionen ger få eller inga kurser på grundnivå och avancerad nivå på engelska

Om doktoranden i dessa fall är garanterad institutionstjänstgöring kan denna komma att finansieras med interntid vilket möjligen skulle kunna vara ett negativt incitament för att anta doktorander som t.ex. inte talar svenska.

Institutionstjänstgöringens innehåll

Institutionstjänstgöring hör ihop med doktorandtjänsten (inte med utbildningen), och bör erbjudas (eller inte erbjudas) och beslutas i samband med anställningen. Innehållet bör dock vara en gemensam fråga för linjen och handledare. Detta då

institutionstjänstgöringen bör utformas med tanke på att den bör ha relevans för doktorandens utbildning och att den inte får ha ogynnsam inverkan på utbildningen.

Exempel på institutionstjänstgöring kan vara:

- Undervisning, inklusive seminarier, på grundnivå och avancerad nivå
- Handledning av uppsatser på grundnivå och avancerad nivå
- Organisering av högre seminarier
- Anordna workshops, konferenser
- Administration

Institutionstjänstgöringens omfattning och innehåll bör anges i den individuella studieplanen.

Hur andra gör

Ett antal tillfrågade lärosäten svarar att det är upp till fakulteter och/eller institutioner att besluta och att det därmed varierar mellan 0 – 20 % (SU, LiU, SLU, MaU). I flera fall anges att för doktorander som inte är svensktalande kan det vara brist på engelskspråkiga kurser där doktoranden kan undervisa. Någon påpekar att institutionstjänstgöring dock kan vara annat än undervisning men bör vara meriterande.

GU (Natfak) diskuterar frågan som en rättighet för doktoranderna. I GU:s regelverk framställs institutionstjänstgöring dock inte som tvingande utan snarare som en målsättning.

Slutsatser

Ur rättvise- och kvalitetssynpunkt bör samma regler gälla alla högskolans doktorander.

Andelen institutionstjänstgöring måste klargöras redan vid anställning så att doktorand, handledare, studierektor och institutionschef (och ev. andra berörda) har en samstämmig bild av hur lång doktorandtiden kommer att bli. Det har även betydelse för planeringen av doktorandprogrammet.

Om institutionstjänstgöring hitintills varit en förutsättning/etablerad praxis för de ämnen som fått finansiering för doktorander inom doktorandprogrammet, ter det sig oklart varför denna ordning ska frångås om enda skillnaden är att doktoranderna nu antas vid FHS istället för vid annat lärosäte.

Eftersom doktorandprogrammet ska bidra till att utveckla FHS akademiska miljö blir incitamentet för institutionstjänstgöring möjligen starkare där, än när det gäller doktorander med annan finansiering.